

LJUBLJANA

1.) Nadškofijska palača v Ljubljani ima največja arkadno dvorišče v Sloveniji. Nastajala je ravno, ko se je renesansa zaključevala, začel pa se je barok, zato je prtljičje iz renesanse, prvo in drugo nadstropje pa sta v stilu baroka. Tu naj bi spal Napoleon.

2.) STOLNICA, KATEDRALA, ali SOLNA CERKEV:

a) zgodovina: je škofov sedež. Ko so Huni porušili Emono, so porušili tudi to katedralo (leta 453 je poglavar Atila umrl). 313 je Konstantin podpisal milanski edikt (dovolitev), da je krščanstvo priznana vera. Leta 1461 je Ljubljana dobila status škofije. Katedrala je po stilu romansko, gotška, saj je bila zidana od 1700 - 1708, kar je za tiste čase zelo hitro. To gradnjo je naročila ACADEMIA OPEROSORUM, ki je združevala ljubljanske podjetnike (med temi sta bila tudi Janez in Gregor DOLNIČAR).

b) stolnica sama: 1.) prvi ostanek nekdanje katedrale: je temenski sklepnik nad vratni (sedaj je prestavljen), na njem je Jezus, ki pa mu iz glave sijejo žarki. To je najvišja božje priznanje (imata ga samo Kristus in Bog), pod njem pa piše: "MEMORIA(spomin) ECCESIA(cerkveni) VETERIS(stari) CATHEDRALIS(katedrali)". Se pravi: "Cerkveni spomin na staro katedralo".

2.) drugi ostanek nekdanje katedrale: pa je kip marije, ki drži mrtvega Jezusa PIETA (-sočutno). Razmerja so porušena, ker so v kipe delali po pomembnosti.

3.) tretji ostanek nekdanje katedrale: je nagrobnik, ki pa je pisan v rimski majuskoli.

4.) četrti ostanek nekdanje katedrale: je nagrobnik škofu MARTINU iz PIČNA.

Arhitekt stolnice je: **ANDREA BOZZO**

Stavbni mojster: **GREGOR MAČEK**

Okrasje: kipe in poslikavo stolnice je pa naredil: **JULIO QUALIO**

Okna na stolnici so baronska.

Freska je stensko slikarstvo lahko na svež omet (al fresco) ali pa na suh omet (al secco).

Slike: "Štirje Nikolajevi čudeži" naredil jo je Julio Qualio

"Marija pomagaj" original je naredil **LEOPOLD LAYERM**, a ko so jo odnesli v Brezje so Ljubljančani hoteli še eno tako, zato je **TRIKO DEBENJAK** naredil kopijo.

Kipi: Večino jih je naredil Angelo Pozzo (ki je bil vajenec pri Luku Mislej).

Napis pod enim kipom: EPS (škof) FLORIDS MAXIMUS
FRANCESCO ROBA je izdelal kipa na severnem delu kupole, to sta kipa dveh
angelnov (oba sta hermofoditska - brez spolnika) in sta droperijsko narejena.
DRAPERIJA - nagubani zastori, pregrinjala, oblačila in način urejanja na
opodobitvah.

Štirje evangelisti (in njihovi simboli): LUKA (bik), MARKO (lev), JANEZ (orel),
MATEJ (angel).

Stolnica je posvečena sv. Nikolaju, ki pa je pogost zaščitnik cerkva v Sloveniji.

PATRONCIJ - svetnik s tujko.

Tloris stolnice:

3.)PODPORNI ELEMENTI:

- * steber - stoji sam lahko je okrogel ali oglat.
- * slop
- * pilaster - je podobno kot steber le, da je vgrajen v steno.
- * kizena - je podobno pilastru le, da je brez baze in kapitela.

4.) HIŠA NASPROTI STOLNICE: ima gotsko fasado in čeznjo še renesančno.

GOTSKA FASADA - je zelo težko najti, je pa iz matematično pravilnih likov, ki pa so iz večih barv.

5.) ROBOV VODNJAK: Njegovo pravo ime je VODNJAK TREH KRANJSKIH REK (te pa naj bi bile Krka, Sava, Ljubljanca), narejen je po vzoru VODNJAKA ŠTIRIH SVETOVNIH REK (Donava, Nil, Eangles, Laplata). Ravno tri pa zato, ker je to stičišče treh ulic. Vsako reko predstavlja en delfin (to je sveta rimska "riba") in pri vsakem delfinu je en mož, ki naj bi bil Neptun. Vodnjak je narejen iz carare (to je kararski marmor) in je še vedno original.

Tloris:

6.) MAGISTRAT, ROTOVŽ ali MESTNA HIŠA: MAGISTRATUS - uradnik.

Ta magistrat, ki danes stoji je že tretji. Prvi je bil drugot, drugi je bil tam, kjer je sedajšnji (za drugega ne vedo letnice gradnje nekje med 1481 in 1484), tretji pa je od leta 1717 in je baročen. Njegov arhitekt je **CARLO MARTINUZZI** in stavbni mojster je **GREGA MAČEK**. Obdelan je v grafitno likovno tehniko (v tej narediš dve plasti in eno spraskaš dol, kjer hočeš). Na dvorišču je tudi kip Narcisa, ki je bil sam sebi zelo všeč, ko se je videl v vodi (ta trenutek predstavlja kip). Na kipu se vidi veliko osi in ravnin.

7.)V OKOLICI MAGISTRATA: je šivan rob. Pravi je tak iz pravih kamnov (na mestni hiši je nepravi).

TINPANON: značilnost korinskega stebra

AKANT - je rastlina večkrat upodabljena na korinskem stebri.

KLESANJE NA AJDOVO ZRNO - je tehnika značilna za Gotiko. Tako se reče, ker spodaj nastane trikotnik, ki je podoben ajdovemu zrnu.

TEMENSKI SKLEPNIK:
kamni

Pravi bi bil s pravimi

MAKS FABIANI in **PLEČNIK** sta obnovila Ljubljano v secesijskem stilu.

Značilnosti tega stila:

- * fasadni pomol na konzulah
- * peta fasada
- * letnica je napisana
- * veliko okraskov
- * čopi, venčki, sadje in ploščice

8.)SEMENIŠČE: Mislejev portal je naredil Angelo Pozzo.Tu je tudi **CORNO COPPIAE** (rog izobilja).Napis: "VIRTUTI & MUSIS", kar pomeni: "Vrlinam in muzam", kar pa je metafora za: Znanosti in umetnosti.

NEORENESANSA - pomeni, da je že konec renesanse ti pa še vedno delaš v renesančnem stilu.